

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Tsjernobyl, ruim 20 jaar later

1 maximumscore 3

uitkomst: Het percentage Cs-137 dat in het gebied terecht kwam, is 7,1%.

voorbeelden van een berekening:

methode 1

De totale activiteit in het gebied was $3,0 \cdot 10^3 \cdot 10^6 \cdot 2,0 \cdot 10^6 = 6,0 \cdot 10^{15}$ Bq.

Het percentage Cs-137 dat in het gebied terecht kwam, is

$$\frac{6,0 \cdot 10^{15}}{85 \cdot 10^{15}} \cdot 100\% = 7,1\%.$$

- inzicht dat de totale activiteit in het gebied gelijk is aan de activiteit/m² maal de oppervlakte 1
- inzicht dat het percentage Cs-137 dat in het gebied terecht kwam gelijk is aan $\frac{\text{de activiteit van het Cs-137 in het gebied}}{\text{de activiteit van het uitgestoten Cs-137}} \cdot 100\%$ 1
- completeren van de berekening 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

methode 2

Als alle Cs-137 in de verboden zone terecht was gekomen, zou de activiteit

daar $\frac{85 \cdot 10^{15}}{3,0 \cdot 10^3 \cdot 10^6} = 2,83 \cdot 10^7 \text{ Bq/m}^2$ zijn geweest.

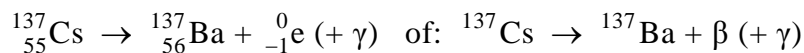
In werkelijkheid was het $2,0 \cdot 10^6 \text{ Bq/m}^2$. Het percentage Cs-137 dat in het

gebied terecht kwam, is $\frac{2,0 \cdot 10^6}{2,83 \cdot 10^7} \cdot 100\% = 7,1\%$.

- inzicht dat de activiteit/m² in het gebied gelijk is aan de totale activiteit gedeeld door de oppervlakte 1
- inzicht dat het percentage Cs-137 dat in het gebied terecht kwam gelijk is aan $\frac{\text{de activiteit/m}^2 \text{ van het Cs-137 in het gebied}}{\text{de activiteit/m}^2 \text{ als alle Cs-137 daar terecht was gekomen}} \cdot 100\%$ 1
- completeren van de berekening 1

2 maximumscore 3

antwoord:

- het elektron rechts van de pijl 1
- Ba als eindproduct (mits verkregen via kloppende atoomnummers) 1
- het aantal nucleonen links en rechts gelijk 1

3 maximumscore 1

voorbeeld van een antwoord:

γ -straling heeft een (veel) groter doordringend vermogen dan β -straling.

Opmerkingen

- *Antwoorden in de trant van “ γ -straling heeft een groot doordringend vermogen” of “ β -straling heeft een klein doordringend vermogen”:
goed rekenen.*
- *Als wordt gezegd dat γ -straling een grotere dracht heeft dan β -straling:
goed rekenen.*

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 4</p> <p>uitkomst: De persoon mag maximaal 34 (dagen) in het gebied blijven.</p> <p>voorbeeld van een antwoord: De dosislimiet per jaar voor dit soort werknemers is 1 mSv. Uit $H = Q \frac{E}{m}$ met $H = 0,001 \text{ Sv}$, $Q = 1$ en $m = 75 \text{ kg}$ volgt dat het lichaam maximaal $E = \frac{Hm}{Q} = \frac{0,001 \cdot 75}{1} = 0,075 \text{ J}$ aan energie mag absorberen. Per seconde absorbeert het $2,4 \cdot 10^5 \cdot 1,06 \cdot 10^{-13} = 2,54 \cdot 10^{-8} \text{ J}$. Deze persoon mag dus $\frac{0,075}{2,54 \cdot 10^{-8}} = 2,95 \cdot 10^6 \text{ s} = \frac{2,95 \cdot 10^6}{60 \cdot 60 \cdot 24} = 34 \text{ dagen}$ in het gebied blijven.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • opzoeken van de dosislimiet • berekenen van de energie die het lichaam per tijdseenheid absorbeert • inzicht dat de tijd die de persoon in het gebied mag blijven gelijk is aan $\frac{\text{de maximaal te absorberen energie}}{\text{de energie die per tijdseenheid wordt geabsorbeerd}}$ • completeren van de berekening 		<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
5	<p>maximumscore 3</p> <p>uitkomst: De activiteit per m^2 is dan $1,5 \cdot 10^5 \text{ Bq}/(\text{m}^2)$.</p> <p>voorbeeld van een berekening: De halveringstijd van Cs-137 is 30 jaar. Over 90 jaar zijn er drie halveringstijden verstreken en is de activiteit per m^2: $(\frac{1}{2})^3 \cdot 1,2 \cdot 10^6 = 1,5 \cdot 10^5 \text{ Bq}/(\text{m}^2)$.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • opzoeken van de halveringstijd van Cs-137 • inzicht dat na n halveringstijden de activiteit per m^2 met $(\frac{1}{2})^n$ is afgenomen • completeren van de berekening 		<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
6	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bij het verbranden van de bomen komen radioactieve stoffen in de lucht (die ingeademd kunnen worden). – Door een dikke laag zand wordt de intensiteit van de straling afgezwakt. <p>• inzicht dat bij het verbranden van de bomen radioactieve stoffen in de lucht komen</p> <p>• inzicht dat de dikke laag zand de intensiteit van de straling afzwakt</p>	<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>